

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5*
GUIDELINES FOR ACADEMIC ADMINISTRATION TO ENHANCE LEARNERS'
QUALITY OF SMALL SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF KHON KAEN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 5

มณิวรรณ แก้วสีไว¹, นียดา เปี่ยมพีชนะ²
Maniwan Kaewseewai¹, Niyada Pampeuchana²
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2}
Northeastern University^{1,2}
Email : maniwanammy17@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการ รวมทั้งสิ้น 167 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ศึกษาสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดีเยี่ยม จำนวน 1 โรงเรียน กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า 1.สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2. แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ สถานศึกษาควร

จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ ที่มุ่งผลลัพธ์ผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมครูมีการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนคือ สถานศึกษาควรวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารงานวิชาการ; ยกระดับคุณภาพผู้เรียน; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) the current situation, the desirable condition and the needs for academic administration to enhance the quality of learners of small schools and 2) guidelines for academic administration to enhance the quality of learners of small schools under the Office of KhonKaen Primary Education Service Area 5. The sample group consisted of school administrators and academic teachers, with total number of 167 people by using stratified random method. The tools used in the research were a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used in the research comprised mean, standard deviation and PNI modified index. with excellent practice. The target group consisted of the school directors and academic teachers, with total number of 7 people by purposive sampling method. The research tools were semi-structured interview and a form of accuracy, appropriateness and feasibility of guidelines for academic administration to enhance the quality of learners in small schools. The statistics used to analyze data comprised median, interquartile range.

The research results were found that: 1. The current situation of academic administration to enhance the quality of learners of small schools, in overall, was found that it was rated at a moderate level, the desirable condition of academic administration to enhance the quality of learners of small schools, in overall, it was found that it was rated at the highest level and the needs of academic administration to enhance the quality of learners of small schools, when considering each aspect, were found that the aspect with the highest need was school's curriculum development, learning process development, assessment, evaluation and credit transfer and learning resource development, followed by research to improve the quality of education and media, innovation and educational technology development, education supervision and internal quality assurance system development. 2. Guidelines for academic administration to enhance the quality of learners of small schools were found that: 1) In aspect of

school's curriculum development, schools should produce a curriculum structure and various subject matter aimed at learner outcomes in order to enhance learners' quality. 2) In aspect of learning process development, the administrators should encourage teachers to design learning so that learners had better and higher characteristics and values than the goals set by schools. 3) In aspect of measurement, evaluation and credit transfer, schools should prepare assessment and evaluation in accordance with national education standards both in terms of academic achievement and desirable characteristics.

Keywords : Guidelines for Academic Administration; Enhancing Quality of Learners; The Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 5

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 หมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 บัญญัติว่า “รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตามนัยข้อ 3 กำหนดว่า “ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และตามหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 65 บัญญัติว่า “ให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดการผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว” กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้จัดทำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แทนฉบับเดิมปี พ.ศ. 2547 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนสถานศึกษาให้สามารถดำเนินกิจการต่างๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว และยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมกำกับดูแล การตรวจสอบการประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

การยกระดับคุณภาพผู้เรียน ได้ระบุว่าการยกระดับคุณภาพผู้เรียน หมายถึง นักเรียนมีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไปเพิ่มขึ้น และคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment : PISA) ของนักเรียนอายุ 15 ปี สูงขึ้น ผู้เรียนที่มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีวินัย และมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าขึ้นไปที่จัดกิจกรรมสะท้อนการสร้างวินัย จิตสาธารณะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพิ่มขึ้นมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับ กำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานมี 5 ระดับ

คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลางระดับดีระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม รายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ ประเด็นพิจารณา และระดับคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

จากสภาพปัญหาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีขนาดใหญ่บริการครอบคลุม 7 อำเภอ สภาพพื้นที่มีความแตกต่างกัน โรงเรียนในสังกัดส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่มีจำนวนระหว่าง 1-120 คน จำนวน 162 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 62.93 มีจำนวนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อรองรับการจัดการศึกษาภาคบังคับ ที่พอเพียงโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาแทบทุกด้านโดยจากปัญหา พบว่า ด้านบุคลากรครูไม่ครบชั้นขาดแคลนงบประมาณและการจัดการเรียนการสอนให้ครบชั้น จึงทำให้ขาดโอกาสได้รับการพัฒนาผู้เรียนยังพบว่าโรงเรียนในบางแห่งนั้นยังมีนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อ่านไม่ออก เขียนหนังสือไม่ได้ และคิดคำนวณไม่เป็น เนื่องจากครูผู้สอนมีภารกิจรับผิดชอบงานหลายด้าน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยมีสมรรถนะสูงมีไม่เพียงพอ ทำให้สถานศึกษามีการพัฒนาไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะปานกลางถึงยากจน หน้าที่ของครูนอกจากปฏิบัติการสอนแล้ว ส่วนใหญ่ยังต้องเข้าร่วมในการจัดกิจกรรมประเพณีต่างๆ ที่จัดขึ้นอยู่เสมอจึงมีผลกระทบต่อการสอนของครูและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อนำผลวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก แก้ปัญหาผู้เรียนขาดการพัฒนาทักษะวิชาการ และปัญหาบริหารวิชาการที่จะพัฒนาทักษะวิชาการของผู้เรียนที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาควรให้ความสำคัญวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไปและนำสาระสนเทศไปพัฒนาเทคโนโลยี นักเรียน ห้องเรียนและครู เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้แบบใหม่ ก่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กที่ค้นพบจากงานวิจัยไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาผู้เรียนและครูให้มีคุณภาพที่สูงขึ้น ตลอดจนผู้บริหารสามารถนำข้อมูลไปประกอบการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายต่อไป

3.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำแนวทางไปปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดเล็ก ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

3.3 ครูมีแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาทักษะด้านวิชาการ และทักษะชีวิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพดำเนินการวิจัย 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์วรรณกรรม เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จากนั้นพิจารณา ดังนี้กระทรวงศึกษาธิการ (2552) ขวัญข้าว ชุ่มเกษตรกุลกิจ (2560) พรรณิธร อินทราเวช (2560) แววดา ชุ่มอิม (2562) ศุภวรรณ สุธัมมา (2563) สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) Faber & Sherron (1970) และ Kimbrough & Nunnery (1998) ประกอบด้วย 8 ด้าน ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ประจำปีการศึกษา 2564 มีโรงเรียนทั้งหมด 162 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 124 คน ครูวิชาการ จำนวน 162 คน รวมเป็น 286 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูฝ่ายวิชาการที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 แห่ง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรทาโรยามเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 0.05 ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 72 คน ครูวิชาการ จำนวน 95 คน รวมเป็น 167 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากการศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีลักษณะ

เป็นแบบสอบถามปลายปิด (Close-Ends Questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 5 ระดับเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และด้านการใช้ภาษา (Wording) จำนวน 3 ท่าน วิเคราะห์หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปจึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงเชิงเนื้อหา (ศิริชัย พงษ์วิชัย, 2556) ผลการวิเคราะห์ค่าความตรงเชิงเนื้อหา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.94

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกสถานศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ขั้นตอนที่ 2 นำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยนำผลจากการศึกษาความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรกในแต่ละด้านจากผลการศึกษาในระยะที่ 1 ในขั้นตอนที่ 2 มาใช้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายจากสถานศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยการนำผลจากแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและผลจากการสัมภาษณ์ แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 จากสถานศึกษาที่มีแนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) มาทำการสังเคราะห์ร่วมกันเพื่อจัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่านสถิติที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

ขั้นตอนที่ 5 สรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

การบริหารงานวิชาการเพื่อ ยกระดับคุณภาพผู้เรียนของ สถานศึกษาขนาดเล็ก	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			ความต้องการ จำเป็น	
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	PNI	ลำดับ
1. การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.16	0.32	ปาน กลาง	4.52	0.21	มากที่สุด	0.43	1
2. การพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.17	0.33	ปาน กลาง	4.52	0.22	มากที่สุด	0.43	1
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน	3.17	0.35	ปาน กลาง	4.53	0.24	มากที่สุด	0.43	1
4. การวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.19	0.34	ปาน กลาง	4.52	0.25	มากที่สุด	0.42	5
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.18	0.36	ปาน กลาง	4.50	0.24	มาก	0.42	5
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.18	0.35	ปาน กลาง	4.55	0.23	มากที่สุด	0.43	1
7. การนิเทศการศึกษา	3.19	0.35	ปาน กลาง	4.51	0.24	มากที่สุด	0.41	7
8. การพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา	3.21	0.34	ปาน กลาง	4.52	0.23	มากที่สุด	0.41	7
รวม	3.18	0.30	ปานกลาง	4.52	0.15	มากที่สุด	0.42	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านที่มีค่าปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด

ความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า ค่าดัชนี $PN_{I_{modifieds}}$ ของความต้องการจำเป็นเฉลี่ยเท่ากับ 0.42 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ $PN_{I_{modifieds}} = 0.43$ รองลงมา คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา $PN_{I_{modifieds}} = 0.42$ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ค่าดัชนี $PN_{I_{modifieds}} = 0.41$ โดยเรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
1. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
1. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
1. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
7. ด้านการนิเทศการศึกษา
7. ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.2 ผลของแนวทางทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยผู้เชี่ยวชาญ สรุปดังนี้ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มี 3 แนวทาง 1) สถานศึกษาควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่มุ่งผลลัพธ์ผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นเห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย 3) สถานศึกษาควรจัดทำสาระในรายละเอียดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มี 3 แนวทาง 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้มีการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ 2) ครูควรส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจ สังคมสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 3) ครูควรจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนมี 3 แนวทาง 1) สถานศึกษาควรวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติทั้งด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 2) ควรมีการวัดผลและประเมินผล การศึกษาที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงข้อมูลที่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาทุกระดับเพื่อ เน้นที่คุณภาพผู้เรียน 3) ครูควรกำหนดรูปแบบการจัดทำเอกสารในชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีความสามารถ ในการอ่านการเขียนการสื่อสารและการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดด้านการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ มี 3 แนวทาง 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจสังคมที่ดีที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 2) สถานศึกษาควรส่งเสริม และเชิญชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและ ภายนอกของสถานศึกษา 3) ควรจัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน อย่าง สร้างสรรค์และมีคุณธรรมเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษามี 2 แนวทาง 1) ครูควรจัดทำผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนา เพื่อ ใช้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) สถานศึกษาควรนำผลงานวิจัยในชั้นเรียนมาพัฒนาให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษาผู้เรียนบรรลุและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และ เทคโนโลยีทางการศึกษา มี 2 แนวทาง 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้เรียน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเอง และสังคมในด้านการ เรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม 2) ครูควรรายงานผลการใช้สื่อและ เทคโนโลยีเพื่อประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมต่อไปด้านการนิเทศการศึกษามี 2 แนวทาง 1) ผู้บริหารควรจัดประชุมเพื่อวางแผนการนิเทศนำสู่การการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเป้าหมายสูงสุดอยู่ที่ คุณภาพและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้ของนักเรียน 2) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ ให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการนิเทศเพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบ การเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นด้านการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามี 3 แนวทาง 1) ผู้บริหารควรจัดประชุมและวางแผนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ 2) ควรรายงานผลการทำงานต่อต้นสังกัดและนำเสนอต่อชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาและยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนต่อไป 3) ควรดำเนินงานตามแผนพัฒนาประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และการทำงานหรืองาน อาชีพ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา ขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต5 โดยภาพรวม พบว่า อยู่ใน ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาบางแห่งมีการบริหารงานวิชาการเพื่อย กระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สอดคล้องกับ งานวิจัยของ เพ็ญพักตร์ มิ่งวงศ์ธรรม (2560) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

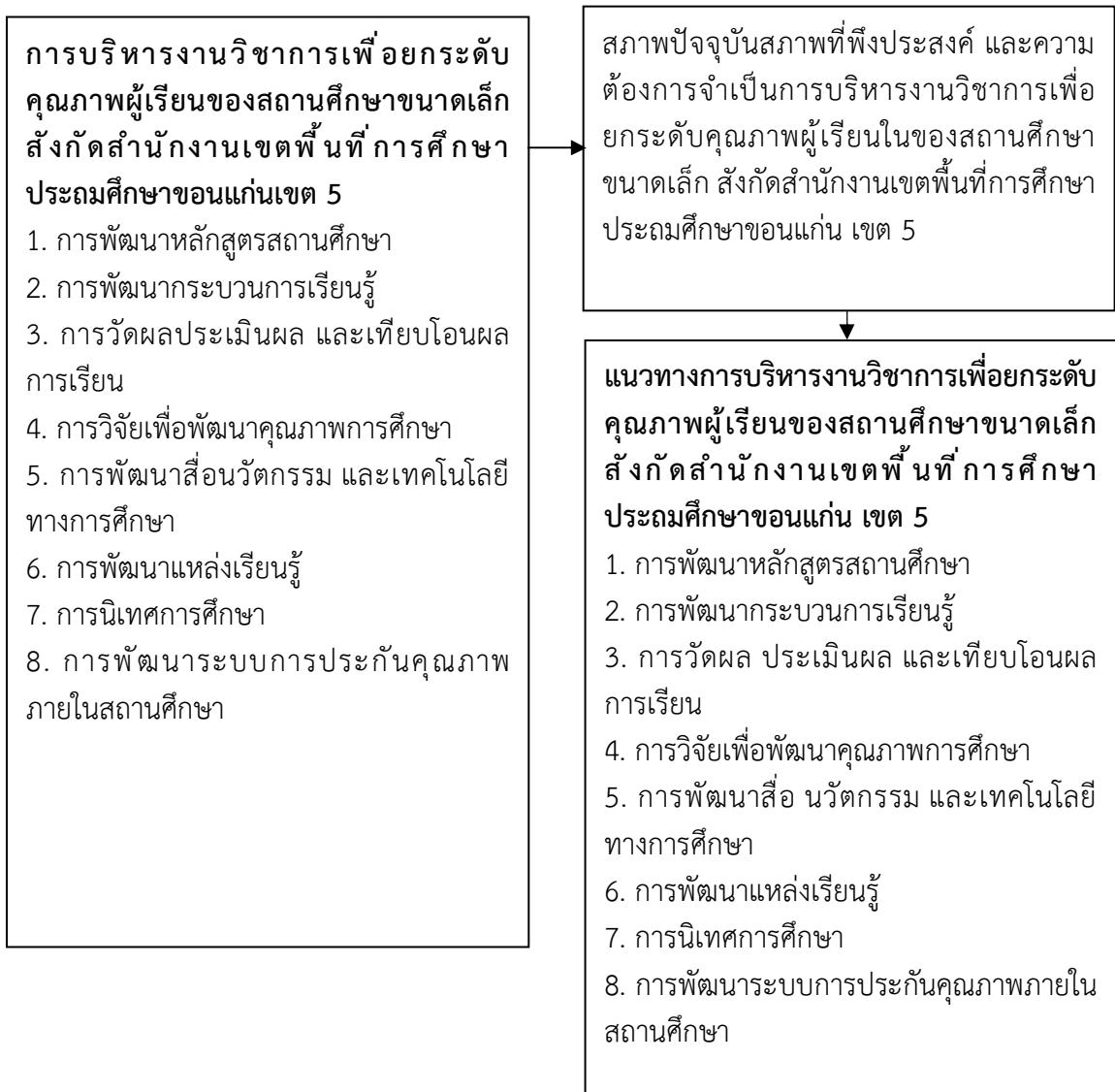
การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความพึงประสงค์ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็กครูมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐณิโกนต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร (2564) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนและด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้

6.2 แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 โดยภาพรวม พบว่า มีค่าความต้องการจำเป็นเฉลี่ย เท่ากับ 0.42 ซึ่งด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 สูงเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีค่าความต้องการจำเป็น $PNI_{Modified}$ เท่ากับ 0.43 และผลจากการตรวจสอบร่างแนวทางทั้ง 8 ด้าน พบว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยมีแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ สถานศึกษาควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆที่มุ่งผลลัพธ์ผู้เรียนเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้คือ ผู้บริหารควรส่งเสริมครูให้มีการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนคือ สถานศึกษาควรวัดผล ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และ 4) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพทางร่างกายและจิตใจ สังคมที่ดีที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สารินทร์ เอี่ยมครอง (2561) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ซึ่งอันดับสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดการหลักสูตร และอันดับต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า 1) ด้านการจัดการหลักสูตร สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสอบถามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนและท้องถิ่น 2) ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนตามคู่มือและนโยบายที่กำหนดและนำผลการวิเคราะห์มาจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม 3) ด้านการวัดผลประเมินผล สถานศึกษา ควรจัดทำระเบียบ ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลของสถานศึกษา ประชุมชี้แจงให้ครูทุกคนมีความเข้าใจในเรื่องของการวัดผลประเมินผล และส่งเสริมให้ครูมีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย 4) ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำโครงการสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อ นวัตกรรม และครูผู้สอนควรจัดการผลิต และใช้สื่อ นวัตกรรมให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ใช้เป็นแนวการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 ดังภาพที่ 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผลจากการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 5 โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุดด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีการปฏิบัติน้อยที่สุด ดังนั้น ควรมีการจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในวางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า ด้านที่มีค่าปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่างๆ วิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

8.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าปฏิบัติ น้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงานอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

8.2.3 จากผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดคือด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูมีการวางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณและครูควรมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนรักการอ่าน เกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

8.2.4 จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ เป็นด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดดังนั้นแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็ก อาทิ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน คือ สถานศึกษาควรวัดผลประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นต้น

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 5

8.3.2 ควรศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

8.3.3 ควรศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาขนาดเล็ก ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จันทร์จิรา สุดใจ. (2560). **การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ณัฐณิกันต์ ทองโคตร และวานิช ประเสริฐพร. (2564). **แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2561). **หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปภาวดี โพธิ์งาม. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- แววตา ชุ่มอิม. (2562). **แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. นครสวรรค์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สัมมา รณิธย์. (2560). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5. (2563). **รายงานผลการดำเนินการประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช 2563**. ขอนแก่น : กลุ่มนโยบายและแผนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ :
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). **แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาคลังข้อมูลด้านการศึกษา
พ.ศ.2557-2561**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. กรุงเทพฯ :
เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา หลักการและทฤษฎี(ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพฯ :
ปัญญาชน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). **การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.